

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felélős szerkesztő és lapfajtadonos:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

cégrez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Selmecbánya társadalmi élete.

II.

Igen sok szó esett már ezen kérdésről. Írtak róla pro és kontra, tapasztalták s konstataáltak, hogy az bizony igen beteg, ha mint élőről egyáltalán lehet még szó.

Felvetjük újra ezt a kérdést, mert mindannyian érezzük, hogy ha társadalmi életünk beteg, beteg egyszersmind annak minden egyes tagja. Fejtetegeink alatt nem az lesz tulajdonképeni célunk, hogy ezen bajokat elsoroljuk, mert hisz azokat ugyanis érzí mindenki, hanem inkább a kóros tünetek létrehozó okait vizsgáljuk s egy receptet próbálunk összetákolni, melytől vegetáló társas életünk talán frisebb egészségnek fog örüdeni.

Megvalljuk őszintén, hogy szemléldéseink közben az objektív kritika szemüvegét óhajtottuk feltenni, — maradjunk azonban inkább a megfigyelő sokkal hálásabb szerepénél, mert ha elfogulatlanok vagyunk, be kell látnunk, hogy tisztán városunk fölött eltörni a pálcát lehetetlen. Hazánkban igazán kevés városában van oly kitűnő melegágya a virágzó társadalmi életnek, mint Selmecbányán. A város fekvése, elcsigizelt volta, intelligenciájának mesés nagy száma a lakóssághoz arányítva, a kisvárosi jellegből következő egymásra utaltság: mind megannyi elősegítő, támogató okként hozható fel.

S mégis mit tapasztalunk? A harmóniát, melynek ily viszonyok között föltétlenül fenn kellene állania, — a darabokra szakadt, klikkrekre oszlott intelligencia zavarja meg. Városunkban van főiskolai tanári kar, városi hivatalnokság, középiskolai tanári kar, kincstári s állami tisztviselői, főiskolai polgárság: egy-egy csoport, egymással vagy sehogy, vagy igen laza összeköttetésben, ha nem épen ellenséges viszonyban.

Ha visszatekintünk a multba, az emlékezet összetartásról, különös megértésről s szeretetről mesél. Miért nincs ez meg ma? Miféle ok szüntette meg ezen virágzást?

Megváltoztak a viszonyok. A várost másfél évtized óta rémként kísérti a „los von Schemnitz“ mozgalom, a megváltozott korszellembe sehogy sem tudja beleélni magát társadalmi életünk.

Az indokolás a közgazdasági s kulturális térről átmert a szalónokba, kávéházakba s más közhelyekre, megalkotván a fönt említett kérdésben a konzervatív s radikális pártot. Ketté szakadt az intelligencia, ketté szakadt, meghasonlott velük együtt a társadalmi élet is. Jöttek új politikai áramlatok, melyek elől városunk sem volt képes kitérni Jelszavak keltet életre, melyek — sajnos — nemcsak a vitakozás zöld asztalánál lettek hangoztatva, de ismét a társadalmi életben is. A már szétszakadt intelligencia ezen kérdésnél ismét két táborba tömörült, átvive a politikai ellentétet a társas életbe is.

Ez nem volt elég. Egyes családok emelkedtek fel, külön klikket, külön társaságot teremtve maguk körül. Megindult az áldatlan versengés, s társadalmi életünk egy új betegségre tett szert.

S ezt mindannyian érezzük, mert konstatáljuk, hogy hiányzik a társas élet azon melege, melynél más egyebet nyújtani gyászos anyagi viszonyok között élő városunk nem képes, s melyre emélfogva mindnyájunknak oly nagy szükségünk van.

Igazán bámulat fog el bennünket! Hogyan történhetett meg mindez, holott intelligenciánk java oly magas műveltségű, vezető embercink országszerte ösmert férfiak?

Az ok, a betegség kezdete nem a fa koronájában, de gyökérzetében keresendő

Tagadhatatlan tény, hogy a fiatalság, nemcsak az aranyifjuság, hanem a fiatal hölgygeneráció érintkezése, egymáshoz való viszonya liktető, vagy zsbibasztó hatással van az egész társadalmi életre, mert hisz az öregebb, éltesebb generáció alkalmazkodni szokott a fiatalsághoz, a maga folytatását, reményeinek letéteményesét látván benne. Hogy áll fiatalságunk a hölgyfiatalsággal?

Valljuk meg őszintén, hogy ifjuságunk kissé elbizakodott. Előjogai, társadalmi helyzete tette azzá.

S a fiatal hölgygeneráció? Bizonyos okok miatt egymás közt nem ép a legbarátságosabb érzelmeket táplálják egymás iránt szívükben. E két nembeli fiatalságot a legszorosabb viszonyba hozhatná egymással a szemlői kapcsolat, az eszmeközösség, az ideálokért való kölcsönös lelkesedés.

Hisz a fiatalság a nemes ideálmuszra

van teremtve. Azon korban él, amikor még feslő virág, telve az eszmény-kultusz illatával. Az a kor ez, amikor még a tapasztalatok keserű évei azt a visszaadhatatlan hímport nem törölték le a lélekről, mikor az még lángoló lelkesedéssel rajong a szép, a nemes iránt.

Ez az a kötelék, amely intenzívebb a barátságnaál, édesebb, maradandóbb a mai modern szerelemnél.

Ez lehetne a két nem egymással való érintkezésének alapja, később, az emlékezés óráiban az a viszony lehetne a visszaadhatatlan, visszasirás legközvetlenebb oka . . .

Fejezzük ki magunkat németesen. Nevetniünk kell! Nevetniünk és kacagnunk, hogy ilyen argumentumokat csak fel is hozunk városunkban. Sirjünk, könnyezzzünk a kacagástól, de meg mástól is, hogy városunk két nembeli generációja között ily kapcsolat kerestünk. Csalóka álmok, lidércfény, elérhetetlen illúziók . . .

Mint említettük, a díszes hölgykoszorú nem tart össze, az aranyifjuság pedig, más szórakozás hián, nemes ideálmuzst s új nótákat a kávéházakban, néha még ennél is rosszabb helyeken tanul. S mikor összejönnek? No, de hagyjuk el!

Elég azt látnunk, hogy társadalmi életünk teste fekélyekkel teli. S nekünk ez tetszik. Ez a stagnálás, ez a vegetálás nekünk jól esik. Változatosság kedvéért ugyan szidjuk a várost, de azért fel nem akarunk kelni.

Mert virágzó társadalmi életet teremteni csak sok barátság árán lehet. Maradjunk inkább a statusquó-ban. Ez sokkal könnyebb, amaz sokkal hálátlanabb.

Soká azonban nem tarthat ez az állapot. A beteg nem soká élér a krízishez, ahol többé nem segít a kanalas orvosság, csak az operatórkés. Ez pedig gyászos időket fog a városra hozni. Szinte felhangzik a ninivei prófeta szava: „Tartsatok búnbánatot . . .“ Hát majd megpróbáljuk.

B. J.

Tanintézetek egészségügyi berendezése.

Staller Gyula dr. Selmecbánya közegészségügye e. művéből

Kolos-intézet.

A hercegprimás nevével fölvert Kolos intézet három célt szolgál. A Paulai szent Vincéről címzett szatmári irgalmas nővérek 27 évvel ezelőtt

vették át az intézetet, s azóta nagy buzgalommal és teljes odaadással vezetik a róm. kath. polgári leányiskolát, a róm. kath. elemi leányiskolát és az ovodát.

Az épület maga északi és keleti oldalával a Kossuth Lajos-terre néz; déli oldala előtt terjedelmesebb kert kerül el, nyugati oldalával az ág. evangélikusok templomához van építve.

Az intézet mesterséges szellőztetésre nincsen berendezve, e helyet a légcsera a tágas ablakok kinyitása után történik; nemcsak az iskola helyiségek takarítása alkalmakor, de órákzökben is, midőn a tanulók az I-ső és II-ik emeleti, egyenként 39-50 m. h. és 2-40 m. sz. tágas folyosókon tartózkodnak.

A tanteremek fűtése belülfűtő cserépkályhákkal történik.

A polgári iskola céljaira használt négy tanterem méretei 5644 m² térfogatnak felelnek meg; az ez évre beiratkozott növendékek száma 127, mely az átlagos számot megközelíti; e szerint egy növendékre csak 3-66 m² térfogat jut.

Még mostohabban a viszonyok, ha az elemi iskolák méreteit tekintjük. 379 iskolás gyermek 5 tanteremben van elhelyezve, melyeknek összes köbtartalma 9808, s így egy tanulóra 2-58 m³ levegő jut csak.

Ugyanez az arány az ovodánál is, 45 ovodás gyermek van 122 m²-es teremben, tehát egy gyermekre szintén csak 2-71 m² térfogat jut.

Külön torna-terme az intézetnek nincsen; e célra az esteli órákban az elemi iskolások legnagyobb tantermét használják. Nyáron át a kertben tornáznak. Tornateremről okvetlenül kellene gondoskodni. Épen a leány növendékek részére fontos a tornázás: kinnél a nyilvánosság előtti szabadban mozgás, már társadalmi szempontból is sokkal korlátozottabb, mint a fiúknál.

Az elmondott szűkebb térbeli viszonyokkal, 7 évvel ezelőtt, midőn az egész épület át lett építve, kellett volna el számolni, mikor a tanteremek lég- vagy gőzfűtéssel és a szükséghez mérten megfelelő ventilátorokkal lehetett volna ellátni, hogy a fokozott légsere pótolja a térbeli hiányokat.

Célszerű lett volna az átépítés idejekor a szomszédos, ugynevezett Csernák-féle házát megvenni, hol az irgalmas tanító nővérek, kis átalakítással kifogástalan lakást nyertek volna; a két

épületet zárt folyosóval lehetett volna összekötni és így a Kolos intézet összes helyiségei tantermeknek lettek volna felhasználva s egyéb iskolai célokra berendezve.

Az intézet vízvezetékkel van ellátva, de a nyomás oly-csekély, hogy a II-ik emelet alig kap vizet s a golyós szelepes rendszerű klozetek viztartóba kannákkal kell vizet hordani.

Van az intézetben 2 kádál fürdő szoba; 2 beteg szoba 2-2 ágygyal, egy ápoló nővérral.

Az irgalmas nővérek teljes ellátásra benkosztos növendékeket vesznek fel, jelenleg 20-an vannak az intézetben, kiknek külön napjai, ebédei és hálószobájuk van; e helyiségek világosak, tágasak, a nappali szoba 165-7 m², a hálószoba 298-4 m² térfogatú.

Az egész intézetben példás tisztaság van. A nővérek egymással vetekedve, minden lehetőt elkövetnek, hogy a térbeli korlátolt viszonyok szülte hátrányokat, szorgalmas tevékenységükkel eltüntessék.

Az evang. polgári leányiskola.

Az ág. evangélikusok temploma szök udvarból nyíló, valószínűleg a templommal magával több századdal ezelőtt épült, kis, emeletes lakás egyik különálló, boltíves termében van elhelyezve az ev. polgári leányiskola.

A helyiség száraz; a tisztaságra kiváló gond van fordítva; tekintve, hogy a jelen tanévben csak 7 tanuló van beiratkozva; viszonyitva ezen számhoz tágas is, mert egy tanulóra 7 m² alapterület és 20 m³ térfogat jut. Ennyi térséget csak a főiskola tantermei biztosítanak a hallgatóknak.

Egészben véve azonban, ha nehéz hozzáférhetőséget, a három kis ablak által nyújtott fogyatékos világítást, a vastag boltíves falazatot tekintjük, az egész helyiség inkább börtönszerű benyomást tesz ránk; tanteremnek nem alkalmas. A szellőztetés az ablakokon át történik, melyek a rendőrkapitányi hivatal udvarára nyílnak, hol közvetlenül az ablakok alatt a nem egészen légmentesen záró árnyékszéknek vannak elhelyezve; ezenkívül az udvarban istállók is vannak és a heti vásárok alkalmával a vidéki huselárusítók kocsijukkal és lovaikkal szintén a rendőrségi udvaron szállnak meg.

M. kir. bányaiskola.

A bányaiskola a Belházi-féle telken lévő,

a bányászati és erdészeti akadémia céljait szolgáló vegytani tanterem és laboratóriumok helyiségeiben van 1899-ik évtől elhelyezve.

Mielőtt a bányaiskolának átadták, teljesen kájoztatották és a termeket szükségéhez mérten átalakították.

A tanári szobák, laboratóriumok, gyűjtemények terméin kívül, 3 előadási terme van, tisztán tartva, tágas ablakokkal jól megvilágítva, belülfűtő cserépkályhával felszerelve.

A tanulók felső ruháikat az előszoba és tágas folyosókon helyezhetik el.

A 3 tanteremnek összes térfogata 519-8 m², melyből a három osztályba beosztott 53 bányatanulóra fejenként 9-8 m² terület jut.

A róm. kath. elemi flu-iskola.

Az 6-ár dél-keleti lejtőjén minden oldalról szabadon álló, két emeletes épületben van, amelyből a 1900-ik évben alakították át nagyobb költiséggel; mely alkalommal különösen tágas lépcsőházat és kényelmes lépcsőzetet nyert, egyúttal a tanterem menyezetei is emeltek.

Az átépítést megelőzőleg a városi Tanács esetleg egy teljesen új iskola épület felállításával is foglalkozott; de a város, mint kegyur, nem volt olyan kedvező anyagi viszonyok között, hogy új iskolát építhessen, pedig az átépített iskola méretei — legalább egészségügyi szempontból véve — a tanulók számához viszonyitva szűkek, nem felelnek meg. Az öt tanterem összes térfogata 976-59 m³ s így a jelenlegi 351 elemi iskolás tanulóra fejenként csak 2-78 m³ levegő jut.

A délkeleti irányu homlokzat falazatában elhelyezett ablakok tágasak, az iskola termeit kellőleg megvilágítják.

Az egész épület légszeres világítással van berendezve, minek az ismétlődő és iparos tanonc iskolák növendékei veszik különösen hasznát, miután részükre az esteli órákban itt tartanak ismétlődő oktatásokat.

A szellőztetést a belülfűtő cserépkályhák szolgálják, ezek vannak hivatva az állandó légserecserét fontartani.

Órákzökben a gyermekek a tág lépcsőházban, a folyosókon, a második emelet szintjében levő szök udvaron s ezt az iskola épülettel összekötő hidon üldönek.

Vízvezetéke az iskolának nincsen, ami nagy hátrány, különösen az arnyékszékekre, melyek le-

Hektor.

Ira: *Kajári Ferenc.*

— Milyen hűség, — jelentette ki a fiatal özvegy, bizonyos megindultsággal tekintve a derék kasznárra, aki a széken feszengett. Milyen megható példája a hűségnek!

Lesütötte széké, bánatos fejét és perecekig ugylátszott, magába mélyedt. Aztán, miattól mély, halk, szaggatott fohász tört elő kebléből, bágyadtan fordult a képviselőnéhez, a zongora felé:

— Megyünk ma az orfeumba, kedvesem? Mintegy hat hete történt, hogy a tölcsédi kastélyban örök álomra hunyta le szemét a vidék népszerű birtokosa, Tölcsédy Benő ur, akinek élete fáját derékban törte ketté a halál.

A daliás, szeretetre méltó ember tüdőgyulladászt kapott valami szomszédbeli mulatságon, a honnan kihevíten, hűvös hajnali levegőben hajtatott haza feleségével. Egész uton az asszonyt takargatta, hogy meg ne hűljön valahogy. Ő maga pedig meghült és néhány hét múlva kiterítették.

Könnyen elképzelhető, mily borzalmas csapás volt e gyászestet Erzsébet asszonyra, a drága halott szép, fiatal feleségére, aki még a temetésen is, miattal a plébános beszentelte a távozót, vérfagyasztó sikoltással folyton ezt jajveszékelté.

Nem engedlek, Benő, utánad halok, Benő, U-tá-nad ha-lak!

Amint pedig az ércokposztól behelyezték a kriptaiba, a szegény asszony sirögörcsöket kapott

és az orvos meg a környékbeli rokonok s jó ismerősök nem tudtak vele mit csinálni, hogy magához térítsék: egyik ájulásból a másikba esett.

Amikor végre a második napon felbontották a végrendeletet, a szerencsétlen asszony is úgy, ahogy, visszanyerte önmagát és őszinte sajnálkozásal magyarázta a rokonoknak, hogy ő valóban semmi befolyással nem volt ura végső rendelkezésre s nem tehet róla, hogy a drága halott — némely emléktárgy kivételével, — egész vagyonát ő rá, az özvegyre hagyta.

A kisémmizett rokonok, a haláleset miatt most még őszintébb gyászal távozót a kastélyból, Erzsébetet pedig egy leánykorabeli barátinja magához hívatta Pestre, hogy szíve fájdalomtól némileg enyhítse.

— Kedvesem — felelte a meghívásra szomorúan Erzsébet, elfogadom meghívásodat, mert érzem, hogy ebben a házban, ahol minden zug az ő emléket idézi lelkemben, meg kellene örülnöm. Elmegyek hozzátok Budapestre s ha felejtani nem is, de megpróbálok legalább vigasztalódni.

És sóhajta mondta utána: Ha tudok . . . Özvegy Tölcsédy-né tehát összecsomagoltatta a gyász és félgýásruháit és elutazott a kastélyból, melyhez, mint maga mondta, immár oly sok szomorú emlék fűzi őt. A bucsuzásnál mindenki könnyezett, meg a derék kasznár ur is, aki pedig már nem volt mai gyorek és aki nem az első özvegy asszonyt látott életében. Csúpán Hektor-

nak, a megboldogult Tölcsédy ur nyulánk, barnaszőrű agarának nem jött köny az eres, kidüllett szemébe. Hektor nem bucsuzott, nem nyújtotta vékony, eres lábát a távozó felé, nem sirt, csak egyen vonított, mintha valaki állandóan a lábán táncolt volna. De nem csupán a bucsuzás napján vonított, hanem ugyanugy vonított már két nap óta, amióta nem hagytaék, hogy kikisérje szegény gazdját a temetőbe, hanem az udvarban láncra kötötték.

— Hektor — csitította az özvegy — ugyan mit vonit már azu kutya annyit! Már a fejem fáj tőle, kasznár ur!

Ezzel felelte keztyís kezével még egyszer bucsut intvén a kastélybelieknek, a képviselőnével fölkelődött a hirtóra s elhajtatott a poros országúton.

Hektor, az agár, akit a kasznár most már csakugyan leoldottat a láncról, mint a bolond fukotka keresztül kasul a kastély folyosót, szobáit, ahol gazdája csak valamikor is megfordult.

Este pedig, mikor a házban sehol sem találta, akit keresett, a parasztoak, akik a temető felől jöttek, látták, hogy szalad a temető irányába, előre szegezett nyakkal, líhegve, lelógó farkával nagyokat kanyarítva a tikkadt nyári estbe.

A derék kasznár, aki alig hat hétre a halál-est után kénytelen volt gazdasági ügyekben felkeresni urnőjét Pesten, kissé borzít, rekedt hangon mesélte el urnőjének Hektor szomorú történetét.

vezező vas csövei az utca esatornától nincsenek elzárva, természetesen, hogy így a legundosabb tisztán-tartás mellett is bűzősek azok.

Városi felső ovoda.

Ugyancsak ezen iskola épület földszintjén van a város által fenntartott felső ovoda, 200 m² űrtartalommal s így a 80 ovodás gyermekre fejenként 2 66 m² térfogat esik.

Úgy az elemi oktatás céljaira berendezett öt tanterem, valamint az ovoda terme is szűk, egy-egy gyermek részére még a minimális térfogat sincsen biztosítva.

Az iskola épület tisztán tartása szigorú ellenőrzés alatt áll, e részt kifogás semmi irányban sem emelhető.

A felső ev. elemi iskolák.

Az evangélikusoknak a város felső és alsó részében vannak elemi iskolái.

A felső ev. elemi iskolának, mely a lelkeszi lakás, a főesperesi hivatallal egy épületben van az emeleten elhelyezve, a nyilvános iskolát megillető kútalakja nincsen. A feljárás szűk, sötét.

Az épület hátulsó részében van két terem, melyeknek egyikében három elemi osztályok fiú és leány gyermekei vannak, a másikban a IV., V. és VI-ik elemi osztály leány növendékei járnak.

Az I-ső tanteremnek 5 tágas ablaka van, mely a 204 m²-es helyiséget kifogástalanul megvilágítja; a tanulók száma itt 49 s így egy gyermekre 4 15 m² levegő jut.

A II-ik tanteremnek csak két tágas ablaka van, ezért a teremnek az ablaktól távolabb eső része nem kap kellő világosságot; e helyiség térfogata 186 m², melyből a 30 növendék mind-egyikére külön-külön 5 2 m² levegő esik.

Esen iskolának tantermei a tanulókat kellő mennyiségű levegővel ellátják ugyan, de nagy hátrányuk, hogy a több százados óndonszerű épületnek a hátulsó részében vannak eldugva, hova sötét, szűk lépcsőzet vezet.

A lelkeszi lakás és az iskola tantermei előtt van egy egész tágas folyosó, de az iskola céljának ez nem nagy szolgáltatást tesz, miután az óráküzöket 80 gyermek tölti a sötét, levegő nélküli, nagyon korlátolt dimenziójú folyosón.

A kályhák belülfűtők. Az iskolák tisztán tartására nagy gondot fordítanak.

— Amikor — ugymond a kasznár — nagyságos asszonyunknak meg mőltóztatott parancsnoki, amikor oldjuk le Hektort a láncról, csakagyn abba-hagyta a vonítást és úgy esőndösen szaladt össze-vissza a kastélyban. Este aztán elűnt és mi hiába kerestük másnap egész nap. Végre harmadnap délben bejön a temető őre és mondja, hogy ott van őn a Hektor, a temetőben, a nagyságos ur kriptája előtt.

— Mért nem kergeti el kend? — mondok.
— De nem lehet ám elkergetni — azt mondja az ember. — Hiába űlöm én azt; ki mozdul a helyéből, ugy nyőszőrgő ott és kaparja a földet.

Erre kimentem a temetőbe, gondolván, hogy akármint is szerette Hektor a nagyságos urat, majd valahogy csak elzavarom a kriptá melől. Hanem bizony én már későn érkeztem, mert Hektort csakagyn nem lehetett hazakergetni, a hű állat ott fekűdt elnyulva, meghalt a gazdájá után...

A derék kasznár a nagy kékkockás zseb-kendője után nyul. A fiatal özevgy pedig, aki nagy figyelemmel hallgatja végig e kis történetet, bizonyos megindulással pillantott az elbeszélőre.

— Milyen hüség, kedves kasznár ur, milyen megható példája a hüségnek!

Lésitőtte szép bánatos szemét és percekig, ugy látszott, magába mélyodt. Aztán, miatlatt kebléből halk szaggatott fohász tört elő, bágyadtan fordult a képviselőhöz, a zongora felé:

— Megyünk ma orfeumba, kedvesem?

Az Erzsébet utcai v. alsó ev. elemi iskola.

Néhány évvel ezelőt magas földszinten épült iskola célra és tanító lakásul.

Egy tanterme van 326 12 m²-es; hét tágas ablaka közül, 4 ablakon keresztül balról, 3 ablakon keresztül hátulról kapják a gyermeket a világosságot; a világítás tehát kifogástalan.

90 fiú és leány gyermek jár ezen iskolába, mely főként a szegény szülők gyermekei közül többen, miután távol laknak, az ebéd ideje alatt is az iskolában maradnak s ezért a déli órákban a tanterem szellőztetése akadályozva van; teli zord időben, főként hiányos ruházat mellett a kisebb gyermekeket nem lehet az iskolából az udvarra vagy utcára kiűzni.

Nagy hátránya ezen iskolának még az is, hogy főként a szegény szülők gyermekei közül többen, miután távol laknak, az ebéd ideje alatt is az iskolában maradnak s ezért a déli órákban a tanterem szellőztetése akadályozva van; teli zord időben, főként hiányos ruházat mellett a kisebb gyermekeket nem lehet az iskolából az udvarra vagy utcára kiűzni.

Óráközökben a gyermekeknek tágas, zárt és nyílt folyosó és nyáron egy nagy kert szolgál üdülő helyül.

A tanterem átmelegítése az nagy belülfűtő cserépkályha útján történik. Az iskola helyiség tisztán tartását kifogástalanul gondozzák.

Az izraeliták elemi iskolái.

Az izraeliták elemi iskolái a templomjuk alatti földszintes helyiségben van elhelyezve. Három oldalról szabadon áll, csak a nyugati oldal van a földbe leemlyítve; ezen tőmfall a két osztály előtt elhuzódó folyosó egyik falazatát képezi s így az iskola helyiségnek csak közvetve van kárára, amelyben a tanterem ajtója ezen sötét, esetleg gázzal megvilágított keskeny nyirkos folyosóra nyílnak. Mig az ajtók rendes körülmények között a lakó helyiségek egyik kardinális szellőztetői itt az ajtó nyitogatását szivesen elengedém, mert a gyermekek e folyosóról egészséges jó levegőt nem kaphatnak.

A tanterem is szűke. Az I-ső sz. alatti köbtartalma 125 92, s így a beiratkozott 34 gyermek fejenként 3 70 m² levegő jut. A II-ik számú tanterem méretei 113 68 m² térfogatuk; az ide beosztott 38 gyerek már csak 2 99 levegőt kap egyenként.

Az iskola helyiség szellőztetése a tágas keleti irányú ablakokon át történik; az óráközöket a gyermekek az iskola előtt bár kicsiny — de mégis kitűnő szolgáltatást tevő, bekerített téren töltik. Az összes helyiségbe világító gáz van bevezetve. A kályhák belülfűtők. Mindenütt kiváló rendet és tisztaságot találunk.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hírek. *Pallavicini* György örgróf városunk országos képviselője a múlt pénteken pár napi itt tartózkodásra ideérkezett. — *Martiny* István bányatanácsos, bányahivatali főnök négy heti szabadságra elutazott. Távolette alatt a bányahivatal *Jákó* Gyula főmérnök, bányahivatali főnökhelyettes vezeti.

— Eljegyzés. *Gobbi* Jenő a múlt héten tartotta eljegyzését *Fizely* Etussal, *Fizely* Károly polgártársunk kedves és művelt leányával.

— A királyi születés napját most is megünnepelték városunkban, de nem a szokásos bányász felvonulással és díszszel. Ez a munkás sztrájk miatt elmaradt. A városi és állami tisztikar, valamint az önkéntes tüzöltek azonban testületleg vettek részt a zenés nagymiséen, a melyet *Podbraggya* Pál prépost-plébános celebrált fényes segédlettel. A templomi zenekar *Cziska* Sándor karnagy vezetése alatt egy igen szép misét adott elő. Különösen kitűnt *Cziska* Angéla gyönyörű éneke, megkapó művészettel és hanggal előadott szoprán szólója.

— Az augusztusi közgyűlés. Hét bizottsági s a tisztviselők jelentek meg a város augusztusi havi közgyűlésén. A nagy meleg úgy látszik nagyon leolvasztotta a közügyek iránt való érdeklődést. A közgyűlés különben rendezesen és gyorsan folyt le. — A polgármester jelentése szerint július hónap a közigazgatás és háztartás menete rendes volt. — Hosszu és érdekes jelentést tett Vihnye-fürdő július havi állapotáról *Szlancsny* Miklós főjegyző. A jelentés szerint a fürdő júliusban tulzsuftolt volt, úgy hogy igen sok vendégnek el kellett mennie a lakáshány miatt, s igen sok jelentkező vendéget el kelle utasítani. A jelentés szerint 1906. évi július 31-én 26259 K 48 fillér a bevétel, míg a múlt év hasonló szakában csak 22994 K 49 fillér volt. Így tehát ez évben eddig 3264 K 99 több a bevétel. — Hosszasan foglalkozik a jelentés azzal, hogy a lakáshányt feltétlenül meg kell szüntetni, mert igen nagy hasznótól esik el e miatt a város. Szükségesnek jelzi a jelentés az istállónak és az országnak áthelyezését is, mert ezek már egyáltalán nem illeken be a fürdő mai díszes keretébe. Sűngi a főjegyző hogy egy szakkértő bizottság küldessék ki a folyó év őszén teljesítendő munkálatok kijelölésé céljából. — A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. — A városi jövedéki hivatal jelentése szerint az ez évi jövedelem 42025 K 43 fillér, 298 K 34 fillérről több a múlt év hasonló időszakának jóvedelménél. — A vármegyei és városok monografiája szerkesztőségének 3000 K szavazott meg a közgyűlés Selmechánya város hozzájárulása címen. — *Horváth* Kálmán főkapitányunk Magyarország rendőrségi szervezete című művét pártólólag terjesztik fel a belügyminiszterhez s egyuttal elismerést fejtezik ki a főkapitány irodalmi munkássága fölött. *Joerges* Ágost könyvnyomó tulajdonossal öt évre szerződést kötöttek a városi hivatalok részére szükséges nyomtatványok szállítására. — A hodrusbányai alsó óvó felügyelő bizottságának elnöküül *Puskás* József főmérnök választották meg. — A tanítóválasztás céljára kiegészítették a tanácsot, s a távollevő tagok helyett beválasztották *Hidvéghy* Árpád, *Hlavovics* József plébánosokat és *Pelachy* Ferenc főmérnököt. — *Ábrányosi* Pál erdőgyakornoknak 50 K, *Brestyánszky* Endre erdőgyakornoknak 100 K segélyt szavaztak meg. *Pindér* Lajos erdőgyakornokká felvették. — Tudomásul vették a honvédelmi miniszter rendeletét, mely szerint megvonta a főispánoktól (helyesen) a karhatalom kivételének jogát. — A gyűlés dacára a hosszú és tartalmas tárgysorozatnak két óra alatt véget ért.

— A városi muzeum újabbán a következő tárgyakkal gyarapodott: Nagyiági tellur érem; egy régi ezüst tük zsebhóra; két db. rokokó arany gyűrű; ezüst filigran gondola, velencei munka; két db. kupakos tajtékkipa az egyik 1767-ből, a másik 1811-ből; egy rokokó kővirág váza; egy régi bronz kanál; egy cin kanál és egy régi kőkorsó.

— Házasság. *Marek* László m. kir. vasgyári mérnök Tiszleről e hó 18-án vezette oltárhoz *Prókay* Vilmoskát. — *Prókay* Antal Windischgrätz herceg uradalmi számtartónak lennyát Sárospatakon.

— Vihnye fürdő vendégei. Vihnye fürdőben az utolsó kimutatás szerint a következők ujjann érkezett vendégek vannak:

Hajtman Julia járásbírósigi hivatalszolgája Nejtira, Izák Ferenc és neje Ersekujvári, Varga Lajosné dr-nő ügyvéd neje fia és leánya Debrecen, özv. Hirs L-né magánzóón Budapest, Gaál Miksa Budapest, Weinberger Bernátné ker. segéd neje fia és leánya Budapest, Grohmann Henrik banktisztviselő Fiume, Rudnay Istváné főszolgabíró neje 2 leánya, fia, eszlés és Brogyán Gáborné Zsolna, Kovács Lajosné községi jegyző neje és fia Csúr, Leyrer László kir. alügyész és 2 fia Aranyos-

maróth, Kun Béla jogtanár és neje Debrecen, László Dezső ügynök Budapest, Hajdu Géza MÁV. felügyelő neje és leánya Budapest, Frank Rezső MÁV. lakatos neje Körmöcbánya, Babothy Olivérné földbírtokos neje és 2 gyermeke Nyitra, Fürth Simonné szatócs neje Oszlány, Gutmann Karolin szatócs özvegye és leánya Nyitra, Bársy Alajosné végrehajtó özvegy Nyitra, Sköpplin Aladár hirlapíró Budapest, Schwarz Gizella szabónő Budapest, Schuster Györgyné gazdatiszt neje Német-svokpuszta, Özv. Stangovszky Jánosné és Trelliva Hermin Budapest, Szakladyai Károlyné takarékp. hiv. neje és leánya Ipolyság, Friedländer Mórné szatócs neje leánya és Strausz Rozália Budapest, Krakauer Mórné szatócs neje Heller Irma és Heller Flórisné Budapest, Polgár Ignácné papírk. keresk. neje és Fuchs Olga Ipolyság, Nagy Miklós kőregyező neje és leánya Ogolle, Özv. Sterba Jánosné magánzónő és leánya Szeged Kemény Ferencné dr.-né tanár neje és leánya Budapest, Szántó Sománé kereskedő neje és leánya Budapest, Steiner Bernátné kereskedő neje és leánya Selmechánya, Wolf Elvira Újpest, Könyves Tóth Mihályné mérnök neje és Fey Lujza Budapest, Vidor Dezső operaházi tisztviselő neje és fia Budapest, Markovich Józsefné községi jegyző neje és fia Turuloka, kolgári Császár Dániel ev. ref. tábori esperes és neje Wien, Purth Gyulaék kántortanító neje és Cvena Jánosné Kistarcsa, Oldal Antal takarékpénztári vezérigazgató Nagybecskerek, Deutsch Markné koresmárnosé Garamvezekény, Grumlich Gézné kir. tan. p. ú. igazg. neje Besztercebánya, Weil Hermin hivatalnok Budapest, Cziczka Sándorné egyh. és városi karnagy neje Selmechánya, Simon Károly bortermelő és kereskedő Arad és Győr, Gomboly Etel m. kir. vasuti tisztviselő leánya Budapest, László Dezsőné ügynök neje leánya és anyja Budapest, Löwinger Gézné szatócs neje Szodo, Löwinger Dávidné szatócs neje Ogyalla, Gelléri Józsefné lakatosné neje Ohnda, Szóll Lipótné dr.-né járási tisztviselő neje leánya és pesztonka Nindszent, Weisz Fáni őrmester neje leánya és Weisz Jánosné Budapest, Özv. Nagy Sándorné magánzó leánya és eselédje Ipolyság, Özv. Veress Gyuláné magánzó és fia Ipolyság, Forgó Miklósné füvekereskedő neje fia és leánya Budapest, ifj. Teszary Lászlóné leánya és Salfinyi Mária házi kisasszony Alsódobos, Bartaky József kőregyező Nagyatolésány, Botka Józsefné kir. járásbírósi tiszt neje és fia Korpona, Kliegel Emma posta és távirásztalkalmazott és anyja Miskolc, Róth Jozsefné péküzlet tulaj. és Schönberger Regina Nagysúrány, Ivánka Pál fűszolgabíró Vác. Összesen 1170.

— **Elmaradó ellenőrzési szemlék.** A m. kir. honvédelmi miniszter sűrűségi kirendelettel értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértéssel hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfelkelés időszaki jelentkezései a folyó évben nem tartandók meg. A tisztjelölteknek azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendő. Az ellenőrzési szemlék elmaradásának valószínűleg az az oka, hogy október hóban lesz a folyó évben a második sorozás is ez fontosabb levén az ellenőrzési szemlék elmaradnak.

— **Érem kiosztás.** Ma délelőtt 11 órakor az önk. tűzoltó egyeslet tagjai közt, érem kiosztás lesz a városház tanácstermében.

— **Tanító választás.** Aczél János nyugalomba vonulásával megürült tanító állást a múlt szerdán töltötte be a város tanácsa megválasztván belvárosi tanítónak Gazsó Mihály bélabányai kántortanítót. Bélabányai kántortanítóvá Czelder József tanítót választották meg, az ő helyét Halgály Pál honbeseenyődi tanítóval töltötték be.

— **Az iskolázott nők érdeke.** Nem régen a belügyminiszter egy elvi jelentőségű határozatot hozott, mely szírint a női kereskedelmi tanfolyamot végzetek bizonyítványai egyenlő értékűek a séghivataloknál alkalmazottakra nézve megkülönböztetéssel, mert a női kereskedelmi tanfolyamot végzett nőknek a polgári felsőbb leányiskola, vagy leánygimnázium negyedik osztályának az előzetes elvégzését, vagy az ezzel teljesen egyenlő előképzettséget kell igazolniuk. Szerinte tehát a női kereskedelmi tanfolyamot végzetek képzettsége nagyobb fokú a polgári iskolának csak négy osztályát végzetekénél, másrészt az utóbbiakat tekintve, az az előnyük van, hogy bizonyos kereskedelmi, üzleti és számviteli, kezelt és ipari ismeretekkel is bírnak, ami őket ennek alapján alkalmasakká teszi a séghivatalok állásokra is. Mindepre dícséretre méltó a belügyminiszternek eme böles határozata, annál is inkább, mert ezáltal sok hajadón leányunk a jövőjét és illetve jövő megélhetését biztosítani célozza. Böles határozatát szerény véleményünk szerint azonban csak akkor tartanók tökéletesnek és célszerűnek, ha a vallás és közoktatásügyi miniszter kiadott rendeletét a felső kereskedelmi iskolák mintájára olyképen módosítaná, hogy annak a szegény sorsú leányunk is módjában álljon a jövő megélhetését biztosító okmányt magán uton szerzett tanulmányai alapján illetékes helyen megszerezni, a mely észbeli tehetséggel ugyan meg van áldva, de hiányzik hozzá az anyagi vérs. — Mert tény, hogy hazánkban csak kevés város dícsékedhetik kereskedelmi iskolával, s van sok oly szülő, ki szerény anyagi helyzetében nem képes azon áidozatokra, melyekkel gyermekeének további képzetését az idegenben jár, már pedig itt oly ismeretek megszerzéséről van szó, melyek legyen az hivatalnok, kereskedő, iparos vagy gazdaszszony-egyenlően szükségesek. Ep oly jól esnék és szerény véleményünk szerint fokozott buzgalommal is tanulnának azon fiatalemberek, kik gyakorlatilag készülnének a kereskedői pályára, ha megadnák nekik a mód arra nézve, hogy a gyakorlattal karöltve járj elmeletből magán uton nyert oktatás után, illetve annak alapján illetékes helyen vizsgázhatnának és eről nyilvános jellegű bizonyítványt nyerhetnének. Figyelmeke ajánljuk e fontos kérdést városunk vezető köreinek s országgyűlési képviselőjének is.

— **Kegyetlen asszony.** Kovács Mária illési fiatal cigányasszony a múlt hétfőn reggel másfél éves kis fiát bedobta a Stefflók mellett levő tóba s az után elfutott. Zorita József szentantali kovácsinas látta amint az asszony a kis gyermeket a tóba dobta beugrott utána a mély vízbe és sikerült meg élte kimentenie. A gyilkos anyát délután fogta el a rendőrség s vallatása alkalmával rómes tettének azt adta okánl, hogy férje kegyetlenül bánt vele, ültölte-verte s emiatti elkeseredésében akarta elpusztítani gyermekét. A rendőrség átadta a kegyetlen asszonyt a járásbírósnak.

— **Szabad a fürdés.** Mult számunkban írtuk meg, hogy a hegybányai bányahivatal a Klingertóban való fürdést befolytatta, mivel a tó alatt lakó egynehány családnak nem volt ivóvíze. A tilalom igen érzékenyen bántotta a város közönségét és különösen a Felsőörönán nyaraló budapesti vendégeket, akiknek legkellemesebb szórakozásuk közé tartozott a Klingertó zöldes habjában való üdítő fürdés. A város polgármestere tehát mindent elkövetett, hogy a tilalom visszavonassék s abban történt megállapodás, hogy a fürdő idején tartama alatt a Klingertó alatt lakóknak a város naponta egy hordó ivóvizet szállított, mivel a tó víze amugy is teljesen alkalmasan az ivásra. Így tegnaptól kezdve megint szabad a fürdés a Klingertóban, sőt mi több elkészült a felfúszoda is s így egész nap fürdhetnek a tóban a férfiak nők egyszerre.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A F. M. K. E. XXIV. évi rendes közgyűlést a Szentiványi-Csorbatón, 1906. augusztus 27. 28. napján tartja meg. Ezt megelőzőleg Liptó vármegye törvényhatósága, a Magyar Tudományos Akadémia, a magyar irodalmi társaságok, a szomszédos törvényhatóságok és a meghívott társadalmi egyesületek küldöttékeinek részvétele mellett, augusztus 27-én délelőtt, Híbebe liptóvármegyei közési kath. templomban, örök nyugalomra helyezi Balassa Balint báró, az első magyar lírikus megtalált hamvait. A kirándulás ára személyenkint 40 korona. Kérjük azokat, akik a közgyűlésen résztvenni akarnak, hogy ezen szándékukat augusztus 20-ig a központi irodánál (Nyitra), azontul augusztus 26-ig bezárólag Clair Vilmos főtitkár (Csorbató, Liptó m.) címmel szíveskedjenek bejelenteni. Azontul jelentkezők megfelelő elszállásolásáért az elnökség semminemű felelőséget nem vállal. Annál kevésbé, mert Csorbatón s a szomszédos Móry-telepen szállás csak korlátozott számban kapható.

— **Tánciskola.** Gutmann Samu f. ö. okleveles táncantató, aki évek óta tanít Selmechányban, rendes őszi táncantatási tanfolyamát szeptember hó 4-én kezdi meg a Városi Vigadóban. A tanfolyam hat héti tart s ez alatt tanítani fogja a legváltozatosabb társas és műtáncokat, mint «Boston-Walzer»-palotás, kőrmagyar, Graciosa, Menuett, Gavotte Lancier stb. A tanórak a kisebb tanulók részére délután hat órakor, felnőttek részére este fél kilenc órakor kezdődnek.

— **Műkedvelői előadás.** A bankai ifjusági egyesület jövő vasárnap, augusztus 26-án táncéval egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Előadják a Falurasszat. Az egyesület vezetősége ez után is kéri a híves pártolást.

— **Hirtelen halál.** Özv. Chevda Adolfné cselédszerző és gyűntölőcsúrs tegnap délelőtt a vasuti állomáson összerogyott és meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta.

— **Bányászok sztrajkja.** Mult héten esőtörtőkön a hodrusbányai Teremtőtől munkásai, mely bányát csak nem régen vett át az állam a Geramb uniótól, megszüntették a munkát s a bányavezető főmérnök Puskás József ellen fenyegetőleg léptek fel. A bányagazgatóság az esetleges zavargások megelőzése céljából karhatalom kirendelését kérte, amit a politikai hatóság teljesített is ötven esendőrt rendelt a városba. A esendőrök tegnap érkeztek meg. Selmechánya belvárosban is előgedtetlenkednek a munkások, mert mint mondják csekély keresetüköl nem tudnak megélni a mostani drága életviszonyok között. A munkások ma délelőtt értekezletet tartanak a Zöldfánál.

— **Gyümölcsészeti előadás.** Tóth Imre dr. bányakerületi főorvos ma délután 3 órakor a Kalvária alatti kertjében gyümölcsészeti előadást tart. Az érdeklődőket főlkéri az előadó, hogy délután a városházánál gyülekezzenek, honnan testületileg vonulnak ki a kertbe.

— **„Az Ör”** 16 száma már az összes nemzetiségek mozgalmait kíséri égyfellemel, de e mellett igen bő szereplővel tartalmaz is, mielő ély felsorolnánk a következőket: A honoszerés. (Vors.) Irta: Palagyi Lajos. Délbányászok Irta: Lux Terka. Egyszer . . . (Vors.) Irta: Király Gy. Határtalan szerelmünk . . . (Vors.) Irta. Ferke Ágost. Egy különös ember. Irta: Nagy Vinbe. Levél. (Vors.) Irta Omikrón. Mesék nagyoknak. Nász. Irta: Ganama A fehér dalokból. (Vors.) Irta: Hercegh Jenő. Amiről beszélnek A nyár esője. Irta: x. Hét esztendő után. (Vors.) Irta: Vasadi Balogh György. Ősör. Még egyszer a Hamburg-város. Irta: Pont. Tellhegyről. Augusztus 9. — Irssay és Hlinka hívei. — Tudósok harca. — Kivándorlók szerelmessége. — Szabadaság a hó alatt. — Umberto, a jó. — Hulló esőszék. Az Ör. Szélesedő? — A pánszlav papok szepesi püspöklőze. — A román nemzetiségiök. — Től ünnepek. — Még viccelnek is. — Tótország. — Pánszlav zsványok. — Től hűköttetés. — Magyar túrelmetlenség. — Ünnepeleltai vagynak: Ébredjünk. — A „Krajan” vagy a „Šlovenské Noviny”. — Miből lesz a osrelogar. — A F. M. K. E. Irolrók könyveiből. Palagyi Lajos költeményei. — Lux Terka: Budapest.

fotografák. — Magyar Könyvtár. Az ügyesen és élesen szerkesztett újság negyedére csak 2 korona, és mutatvány-számot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Nádor-utca 6.

— Quillermin L. dr. orvos tudor Genfből a 3-dik fogorvosok nemzetközi kongresszusán 1900 évben Párisban a fogak ápolásának fontosságára gyermekeknek 8—18 éveseknél rámutatott és érdekes előadásban megemlítette, hogy 90% az iskolában megvizsgált gyermekek a fogak tisztaságát fogkefével nem ismerték. A száj elhanyagolása az oka sok betegségnek, mely egy mechanikai tisztítása a fogaknak egy a fogzománának ártalmatlan fogtisztítószer mint pl. az általánosságban ismert „Sárg Kaladont” előmutat, elejét lehet venni.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltékért nem felelős a szék.

Nagyon alkalmas utazásoknál. — Nélkülözhetetlen rövid használat után. Fertőtlenítő hatású által megvizsgálva. Attest Bécs, 1887. július 3.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fog-crème.

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. — Eltávolítása a foghús körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, csakis mechanikai tisztítással egyesített egy felelős és antiseptikus hatással bíró fog-Crème-mel elérhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálmunkában a leghatásosabbnak bizonyult.

HIRDETÉSEK.

HÁZELADÁS! Alsó Rózsa-utcai (III. ker. 63. sz.) házam eladó és már folyó év október hó 23-án át is lesz vehető. — Bővebbet:

Ungár Kálmán dr.
ügyvéd úrnál.

A Deák Ferenc-utcában 17. sz. házban levő jelenleg

Palancsányi-féle bolt
f. é. november 1-től kiadó.

Bővebbet: Fodor László dr.-nál.

A Körös-Kákliek-féle új házban egy **földszinti lakás**
november hó 1-től kiadó.

Biztos jövő!

Pénzbeszedők és elárusítók kész-pénzfizetés és százalék mellett csekély óvadékkal azonnal felvételnek.

SINGER Co. VARRÓGÉP R.-TÁRSASÁG-nál
SELMECBANYÁN.

szénásy és **ÁRPÁD** DMKE.
MAGYAR RAJKÖRZŐI ALEG-JOBBAK.
Joerges Á. özv. és fiánál.

KIADÓ LAKÁS, (Steingrubenen)
mely áll 3 szobából és egy konyhából
Pipa-utca 204. számú házban.
Megtudható a háztulajdonosnál.

Nincs többé iszákosság!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivo tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvet tesz az iszákosságtól és szeszes italt. A COZA oly esztelen és biztonságos hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivomak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer fertő a szegény és beosztalanságtól megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tümekek fiatal embert a jó utra, és szerencsésebbé szegített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozaport tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adogat és egy köszönő iratokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozaport teljesen ártalmatlan voltáért szavatolnk. Magyarul levelezünk.

Egy égg az újságokban hirdetésekét közöltet, melyek szövege ami hirdetésünk pusztá utanzata; sőt nem éri be ezzel sem. hanem utanozza törvényes védjegyünket is (palak és kéz). Kétségkívül felesleges a t. közönséget arra figyelmeztetni, hogy említtet és semminemű összeköttetésben sem áll velünk és hogy a por, melyet elad sem a valódi, világhírű Cozaport.

COZA INSTITUTE, 52, Chancery Lane, LONDON E27 (Anglia)
Levelek 25 fut. lapok 10 fillérrel bérmentesen küld.

6 NAP

ALATT

AMERIKÁBA

személyszállítás

Kanadába és Argentínába

:. kérjen utasítást :.
levelező-lap is elég.

Falk és Jársa

magyar osztálya

HAMBURG

Roboisén 30. szám.

Táncantatási jelentés.

Alulírott tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

folyó évi szeptember hó 4-én
a Városi Vigadó nagytermében

táncantatási tanfolyamot
nyitok.

Oktatásom tárgyát a legdivatosabb társas és műtáncok, u. m.:

Menuett, Gavotta, Lanceler, Graciosa
Környagor, Palotás, stb.

valamint a szépségügyi testgyakorlatok, ideértve helyes állás, járás és testmozgás is képezik.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönséget figyelmeztetni, hogy

„Boston-Walzere”
különös súlyt fektetni fogok.

A tanórák délután 6 órakor, felbáttek számára este fél 9 órakor tartanak.

A n. é. közönség beceses pártfogását ez idén kérve, maradók

kiváló tisztelettel

GUTTMANN SAMU
főv. okl. táncantató.

1127. szám 1906

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A nagytekintetű m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóság 1906 augusztus hó 3 kelt 12157./V. számú rendelete folytán a selmecebányai m. kir. dohánygyárnál létesítendő kerítés kőfal építésére ezennel nyilvános árlejtés hirdetettik.

A kerítés fal összköltsége háromezerkilencszázhatvanhét (3967) korona 72 fillérben állapítatik meg.

A bánatpénz az ajánlattevő által követelt ár 5%-ában állapítatik meg, mely készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban valamely m. kir. adóhivatalnál (állampénztárnál) teendő le és az erről nyert letéti nyugta a zárt ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatban kiteendő, hogy pályázó úgy az általános feltételeket mint a vállalati részletes feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott, magyar nyelven írt ajánlatok lepecsételve s következéleg címezve: „Ajánlat a selmecebányai m. kir. dohánygyárnál létesítendő kerítés kőfal építésére” legkésőbb folyó évi augusztus hó 22-én délelőtt 10 óráig az alulírott m. kir. dohánygyári igazgatóságknak küldendők vagyis átadandók, amikor is a nyilvános verseny tárgyalás megtartatik.

Ezen feltételektől eltérő, elkésletlen benyújtott, távirati uton tett, vagy oly ajánlatok, melyekhez a bánatpénz letételét igazoló nyugta csatolva nincs, vagy végül, melyhez bánatpénz fejében készpénz van csatolva figyelembe nem vétetnek.

A letett bánatpénz az ajánlati elfogadása esetén a vállalati összegnek 10%-ra való kiegészítése mellett a kötetendő szerződés biztosítékául fog szolgálni.

Az oda ítéles iránti határozat a nagytekintetű m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóság jóváhagyása után fog az érdekeltekkel közölteni.

Az általános szerződési, valamint a vállalati részletes feltételek az ajánlati határozmányokkal, építési tervekkel és költségvetéssel együtt alulírott igazgatósággnál a hivatalos órák alatt betekintheők. Selmecebánya, 1906. augusztus hó 8-án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

(Utánnyomást nem díjaztatik)

RÉTAY ÉS BENEDEK

Oltárépítő és templomberendezési műintézete, egyházi szerek és zászlok gyára, elvállal templomok teljes berendezését, felszerelését, kifestését és kikövezését.

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 59. SZ.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAG

ETERNIT PALA

MAGYARORSZAGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK-IAJÓŠ
BUDAPEŠT, ANDRÁŠSY-ÚT 33

Elárusítók: özv. Sági Fülöpné Ipolyság.
Ernst Zsigmond Selmecebánya.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legújtanosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-részek, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Ajánlati verseny hirdetmény.
Alulírott csődítömegondnok ezennel közhírré teszi, hogy vb. Silberberg Samu belabányai lakos csődítömegéhez tartozó és a csődlettár 72 tétele alatti leltározott, a helybeli izraelita templomban levő 43. sz. férfi és női ülés használati joga, melynek becserítéke 400 korona, ajánlati verseny útján fog eladtni.

Az ajánlatok 1906. évi augusztus hó 22. napjának déli 12 órájáig alulírott csődítömegondnoknál nyujtandók be.

Az ezen időponton túl beérkező ajánlatok, vagy pedig utóajánlatok el nem fogadtnak.

Az ajánlattevők kötelesek ajánlataikat zárt borítékban beadni és ajánlataikhoz a becserítéknek 20% -át készpénzben, vagyis 80 koronát bánatpénz fejében mellékelni. Alulírott tömeggondnok azután jogosítva lesz nevezett templomi ülést a legtöbbet ígérőnek szabad kézből eladni.

A vevő tartozik a bánatpénz beszámításával a vételárat a vételárat összeg után járó III. fokú bélyegilletékekkel együtt folyó augusztus hó 23-ának déli 12 órájáig a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni.

Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tenne, úgy bánatpénzt elveszti és a fenti csődítömeg az ő kárára és veszélyére fog újból értékesíttetni.

Az ajánlatban az ajánlattevők kötelesek kijelenteni, hogy az ajánlati verseny feltételeit ismerik és azoknak magukat alávetik.

Kelt Selmecebánya, 1906. évi augusztus hó 16.

Martos Sándor dr.,
mint vb. Silberberg Samu
csődítömegondnok.

Fényképészeti gépek és kellekek

első és mindig friss minőségben (hitelképes egyéneknek részlet-fizetésre is).

Kaphatók: Joerges Agost özv. és fiánál Terasson.

Császárfürdő

Budapestben. Nyári és téli gyógyhely, a magyar legalmasrand tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő: modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, ká- és márványfürdők: meleg, szénasavas- és villamosvízfürdők. Ivó- és be- légségi kúra. 200 helyelmes lakozóháza. Szállít közlekedés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld. Az igazgatóság.

KIADÓ LAKÁS!

Az Ó-póstán utcai lakás kiadó. özv. Zindl Amália.

nélkül ne együnk levest.

Butoreladás.

Elköltözés miatt bútoraimat

olcsó áron eladom.

Steiner Bernát.

Hirdetmény.

A zólyomi körjegyzői irodában betöltendő egy jegyzőgyakornoki állás. — Évi fizetés 720 K.

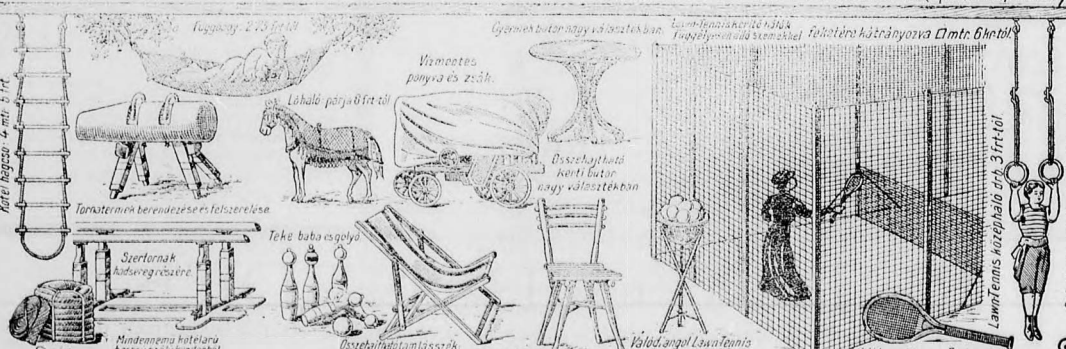
Teljes alapképzettséggel nem bíró, de irodai gyakorlatlalt bíró imokok nyugdíjas altsztek kérvényei is tekintetbe lesznek véve.

Zólyom, 1906. aug. 1-én.

Körjegyzői hivatal:
Pettykó Jenő,
körjegyző

Seffer Antal

SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE
BUDAPEŠT, IV. KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSHÁZ ÉPÜLETÉ)

Fűggyöny 2 23 frt 10
Vímócsok ponyva és zsebk.
Labdák porgyűjtővel
Tornatermek berendezése és felszerelése
Szertornak hátizsákjai
Mindenem a hotelára használatu kenderből
Desszertgyártó gépek és más vitélővasszerkezetek 360 Ft-tól
Válód, angol Levalóváltó labda test 3 frt 50 tól
Válódiaszket esmer Racket 3 frt tól
Levalóváltó katepháló árú 3 frt-tól
Gyűrűhinta szabályozható kitélen 3 frt-tól.

TELEFON: 15-56. (Árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan foganosítotnak.) **ALAPITATOTT: 1878.**